

הכותים אין להם פרק תשיעי נזיר סד.

מסורת הש"ס

(א) [חולין קכו.], (ב) [עין זבחים לג.], (ג) [במדבר ה, ד] [התוי"ט פ"ד דטהרות מוחק זה], (ה) [ז"ל והאי טומאה טומאה כו'. יעב"ז], (ו) גי' א"מ והו,

תורה אור השלם

1. וְכָל הַשָּׂרֵץ הַשָּׂרֵץ עַל
הָאָרֶץ שֶׁקֶץ הוּא לֹא
יֵאָכֵל: וְיִקְרָא יֵא מֵא
אֶל תִּשְׁקֹצוּ אֶת
נַפְשֵׁיכֶם בְּכָל הַשָּׂרֵץ
הַשָּׂרֵץ וְלֹא תִטְמְאוּ בָהֶם
וְנִטְמְתֶם בָּם:

וַיִּקְרָא יְהוָה מִן הַשָּׁמַיִם
2. אֶת מֹשֶׁה וְאֶת
מִיָּם יְהוָה טָהוֹר וְנֹגַע
בְּנִבְלָתָם יִטְמָא:

נוסחת הריב"ן

[א] ובעשת גירתו או
 עתליתו [ב] ובעשת [ג] ובל:
 [ד] ספיקו [ה] שכל [ו] ואל:
 ז' על: [ז] אם נגע אם לא נגע
 מהו מן המצרים: [ח] לא
 ק"ו דהא ק"ו ומונה נלל
 הוא כהר: [ט] אם טומא'
 ענה כמו טומא' דרקי'
 ה"ד ואל"כ מ"ד
 ספיקו: [י] דמי שרץ חילוי
 מת חילוי: [יא] וא"ל שרץ לא
 גבי שרץ כיון דמספק
 מדדדי מחלף דמונה כלי
 וטסק מגבט גבטין
 ספיקו טמא וא"ל דשרץ
 וביבלי מהו מ' (וא"ל שרץ)
 מ' ספיקו (טמא) ר"ל יתא'
 כ"כ: [ל] דמונה ליה על גביו
 ותכלא דמונה: [מ] וטסק
 מגבט: [נ] שרץ ק"ו

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה שרץ נף
וכו' זכויות ולא קאי
שיעורא דנבלה:

גליון הש"ס

גמ' מת בבלי ובלי צף
על פני המים. כעין זה
שבת 77 ה"ע 3:

הגהות הגר"א

[illegible]

וְכִתְּבֵהוּ כָּל הַשָּׂרָץ הַשׂוֹרֵץ. דְּמַשְׁמַע כָּל מִקּוֹם שֶׁשׂוֹרֵץ תּוֹמָא וּפְּסִי וְכִתְּבֵהוּ עַל הָאֶרֶץ דְּמַשְׁמַע דְּבַעֲיָן שִׁיחָא מוֹמֵחַ עַל הָאֶרֶץ וְלֹא קָפִי: בְּטוֹמָאחָא בְּכ"מ שְׁהוּא בִּין בְּמִים בִּין בְּקִרְקַע שְׁטַמָּה הוּא סָפֵק נִגַּע כְּרוֹן לֵאחֲרָא שְׁנִמְלָא קָפִי עַל פְּנֵי הַמַּיִם ה"ו טַהוֹר

במים שנקרקע דספק ממע אף לעולם טעור: אך מעיין ובור מקוה מים יהיה טעור. דמשמע דלפה בנקרקע טעור: וכהיב יעמאל הא כיצד אפה בללים. ספיקו טמא אפה בנקרקע ספיקו טעור: כל היטילין בנקרקע צינן טומאת שרץ בין טומאת נבילה ובשעת אזחילתן או גרירתן ספק נגע בהן אדם וכלים: **ספיקו טמא.** שכל הנגרר והיטיל כמו שהן מונחין דמי והוי כספק טומאה בזה"ל דספיקו טמא דגמרי" מסוטה (סוטה דף כח:). דכתיב בה ונסתרה והיא נטמאה^א אכל אם היא נזרקת וצדשעת זריקתן ספק נגע בהן אדם וכלים ספק לא נגע ספיקו טעור^ב דלא אמרינן קלוטה כמי שבוטאה דמיא אלא כטומאה אפה דמיא וספיקו טעור: ה"ג חזק מביזה מן המא והמאחיל על פני טומאה^א שטמא מלמעלה כלמטה וטומאה זכ וטהר. כלומר חזק מביזה מן המא שזרק ע"ג אדם או טהרות וצין שזרק טהרות על כזית מן המא או האדם עצמו דלג עליו וספק הוא אם האחיל עליו^ב וספיקו טמא לפי ששטמא מלמעלה כלמטה והאחיל והוא שטמא שלא בנגיעה כגון ע"י אהל. והא דמי והמאחיל על פני טומאה דלא צריך למימיני אלא חזק מביזה מן המא והמאחיל עליו לאחיוי וזכ וטהר ששטמא נמי מלמעלה כלמטה באבן מקמא שאם יש זכ ועל האבן היועל הכלים ועל האדם שהאן בתוך הצור תחת האבן נטמא וישארו הכלים כמו בנגע עשמו וכן אם הזכ מלמעלה והטעור עשמו

וַעֲלֶה אֶבְרָהָם מִסָּמָח: **בְּצֵי רִמֵּי בֶרֶחַמָּה מִהַ כְּבִלִּי וְכָלִי קָף עַל פְּנֵי הַמֵּיִם.** וַיִּוּדַע וְדָאֵל שְׂלֵה הָאֵהֳלִי עֲלֵיו אֲבָל סָפֵק הוּא לֹא אִם נִגַע אִם לֹא נִגְעָה בּוֹ: **מִהוּ.** גְּבִי מִתְנִיתִין מֵאִי טַעמָא חִישְׁיִין לְטוּמָאָה כְּפֹה דְּהֵתָם אִיכָא לְמִיחָשׁ שְׂמָא הָאֵהֳלִי עֲלֵיו אֲבָל הֵכָּה יִדְוּעַ הוּא לֹא שְׂלֵה הָאֵהֳלִי עֲלֵיו אֲבָל סָפֵק הוּא לֹא אִם נִגַע: **מִי אֶרְמִיָּין בְּסַר** וְכָלִי **אֲזִילִין.** וְכַמָּן דְּמוּנָה עַל גְּבִי קִרְקַע דְּמִי וּסְפֵק מִגְּבֵי טוּמָא: **וְאִלּוּ בְּסַר מִיחָא אֲזִילִין.** וּמֵת מִיחָא אֲזִיל וְכָף עַל פְּנֵי הַמֵּיִם אֲגַב הִכְלִי וּסְפִיקוּ טַהוֹר: **אִם תִּימְלִי לומר.** כִּיּוֹן דְּמַת עֲזָמוּ לֹא הוּי כְּכָף: **עַל פְּנֵי הַמֵּיִם** הוּא בְּסַר כְּלִי אֲזִילִין וְכַמָּן דְּמוּנָה עַל גְּבִי קִרְקַע דְּמִי וּסְפֵק מִגְּבֵי טוּמָא: **מֵה הַמוֹנָה עַל גְּבִי הַשָּׂרָךְ.** וְשָׂרָךְ גְּבִי עַל פְּנֵי הַמֵּיִם מֵהוּ כִּיּוֹן בְּסַר טוּמָאָה עֲרַב וּמֵת וּמִיחָא שְׂעָה כְּכַמָּן דְּמַחְתָּא טוּמָאָה דְּכָלִי דְּמִי וּסְפֵק מִגְּבֵי טוּמָא: **מִי אִילְמָא.**

הא תומאה עצה וסמיכתא היא וכיון דלף שרץ כלף מת דמי
(ו)ומיתא מיהא אזיל וקף על פני המים אגב הכלי וספק מגעו מטה
דמתחת בכלי דמי וספיקו תמא ודאי: שרץ קף ע"ג נצינא. והוא
דשרץ דהוה כעדשה קאי על שיעורא דנצינא דהוה צבית (ה) ולאו
דשרץ כעדשה כמאן דמנא בכלי דמי וספק מגעו שרץ: וואס"ל דשרץ וצב
בכלי דמי וספק מגעו שרץ תמא: ואס"ל שרץ ע"ג שרץ כיון דמי
ספיקו תמא: שרץ ע"ג נצינא שנימוחה מהו. מי אמרין כיון דנימו
על פני המים דמי: או יולמא כיון דאוכל הוא. ה"ל כמאן דמונח לו על
דאוכלא הוא ולא שוו שיעוריהו אדהוי דהאי צבית והאי כעדשה כ
פני המים מהו מי אמרין הואיל וסבכת זרע לאו אוכלא הוא ה"ל כ
ואס ומש וכו' דמי לשאר משקה שצבוכו כגון מי גרלים שצמחין וכו'
ומי חטאת ענין דמי חטאי אפר פרה שצבה מי הוי כאכולא וכו'

בְּתִיבִי¹ אֶךְ מַעֲיִין וּבוֹר מְקוּה מִים יִחִיה מְהוֹר וּכְתִיב יִשְׁמָא
(עַד הַעֲרֵב) הָא בְּיַד בְּכִיִּים מָמָא. לְדוּקָא לְדוּמִילֵּד מַעֲיִין
וּבוֹר שֶׁסָּם מִים שַׁעַל גְּבִי קִרְקַע: בִּלְי הַנִּישְׁלִין. אֲדָם עוֹמֵד בְּזִים
וּחֹצֵר הִיא מַשְׁלֵל² שַׁרְךָ [סַפֶּק] נִגַּע בּוֹ הָאֲדָם הַנִּישְׁלֵן בְּזִים: אִלּוּ
הַנִּגְרָרִי. שִׁיחַ תְּפִירוֹ עוֹרֵד שַׁרְךָ עַל

מאי טעמא דת"ק א"ר יצחק בר אבדורמי
כתביב יבכל השרץ השורץ כל מקום שהוא
שורץ וכתבי על הארץ הא כיצד ודאי מגעו
טמא ספק מגעו טהור ורבי שמעון מ"ש אמר
עולא כתבי אך מעין וכתבי יטמא (עד
הערב) הא כיצד צפה בכלים טמא בקרקע
טהורה: ת"ר אכל [א] הניטלין והנגרין ספיקן
טמא מפני שהן כמונחין בזהגורין ספיקן
טהור חוץ זמן כוית המת והמאהיל על
פני טומאה וכל דבר שמשמא מלמעלה
כלמטה בלאיתויי זב וזבה בעי רמי בר
חמא [א] מת בכלי וכלי צף על פני המים
מהו בתר כלי אולינן או בתר [ב] מיתא אולינן
את"ל דבתר כלי אולינן [ג] מת על גבי שרץ
מהו כיון דהאי טומאת ערב והאי טומאת
שבעה כמאן דמחתא טומאה בכלי דמית
או דילמא טומאה סמיכתא היא ואת"ל
דכמאן דמחתא טומאה בכלי דמית [ד] וטמא
ודאי שרץ על גבי נבלה ונבלה צפה מהו
כיון דתרווייהו טומאת ערב אינון טומאה
סמיכתא היא או דילמא האי כוית והאי
כעדשה שרץ על גבי שרץ מהו הני ודאי
חד שיעורא נינהו או דילמא כיון דמפסקי
מהדדי לא [ה] ואת"ל שרץ על גבי שרץ כיון
דמפסקי מהדדי כמאן דמנחא בכלי דמי
שרץ על גבי נבלה שנימוחה מהו כיון
דנימוחה הויא ליה משקה או דלמא היא
אוכלא הוא ואת"ל ידאוכלא הוא שרץ ע"ג
שכבת זרע מהו ואת"ל כיון דמיתעקרא ה"ל
כי אוכלא שרץ ע"ג מי חטאת [ו] ומי חטאת
צפין על גבי המים מהו לא ידעינן פתוק:

מהדדי לא אס תימיני לומר כיון
דמפסקי לא נצילה⁹ שנימוחה מי הוה הך נצילה כי משקה והוה שרץ
שעל גבה כטומאה צפה על פני המים או דילמא אורכלין הוא ואת"ל
כי אורכלין הויין לה ואיין חשבויה משקה וה"ל¹⁰ כמי שאינו קף על
פני המים והא שרץ על גביו¹¹ חשבויה כשנימוחה צפה¹² ע"פ
המסכת כית¹³ והא כי בעדשה כחולן דמנח שרץ ע"ג שכתב זרע
מחו מי הויא לה כי משקה ואת"ל כיון דמתעקר מגופיה לא חשיב
משקה אלא כי אורכלין יש לדנו שרץ ע"ג מי חטאת שהיה שם אפר
ומים וע"י האפר הוא עב ומי חטאת דנקיט אומר ר"י דהוא הדיון
דמיני למנקט אפר ומים בעלמא אי חשיב משקה אי לא אלא לרבותא
נקט דאע"ג דאיכא למימר כיון דהאי טומאה והאי טומאה הויא
ליה כי טומאה סמיכתא¹⁴ צפה¹⁵ על פני המים מ"מ כיון דהני מי
חטאת הוו להו משקה¹⁶ עליהן¹⁷ והואיל¹⁸ כי צפה על פני המים:

וְאִם תִּשְׁמַח לְעוֹמֵר. כִּיּוֹן דִּהְיִי טוֹמַחַת עֵרֶב וְהִיא טוֹמַחַת ז' כְּמֵאנָה
 יוֹנִי נְמִי לְנִבְיָהּ ע"ג הַשָּׂרָךְ אֲלֵךְ הִיא דְקַמְיַצְבִּיחַ לִיהִי הִכִּי דְשִׁיעוּרָה
 וְהוּא דְנִבְיָהּ ע"ג שִׁיעוּרָה דְשָׂרָךְ: אִו דִּילְמָה. כִּיּוֹן דִּהְיִי בְּצִיּוֹת וְהִיא
 נְמִי כִּיּוֹן דִּהְיִי שִׁיעוּרִיהָ בְּצִיּוֹת וְהִיא שִׁיעוּרִיהָ בְּכַדְשָׁהּ כְּמֵאנָה דְמַחְתָּה
 סְפִיקוּ מַהֲדִי כְּמֵאנָה דְמַחְתָּה עֲלֵי דְמִי. וְסַפְקָהּ מַגְעוּ הַעֲלִיּוֹן דְשָׂרָךְ
 הִיא לֵאמֹר מַשְׁקָה וְשָׂרָךְ קָף עֲלֵי גְבִיּוֹ וְסַפְקָהּ מַגְעוּ טַהוֹר דְכְּמֵאנָה דְשָׂרָךְ
 וְכִמְנוּ דְמוֹנָה ע"ג קִרְקַע דְמִי^ט דְסַפְקָהּ מַגְעוּ טוֹמַח: וְאִם^ל. הִכִּי כִּיּוֹן
 אִין דְמַחְתָּה ע"ג כִּלְיִם דְמִי: שָׂרָךְ^ט ע"ג שְׂכַחַת זִרְעָה. וְשְׂכַחַת זִרְעָה קָף עֲלֵי
 קָה וְהוּא שָׂרָךְ קָף וְסַפְקִיּוֹ טַהוֹר: וְאִם^ל כִּיּוֹן שְׂמַעְתְּקִירָה. מַבְשָׂרוֹ שֶׁל
 יִבְרוּ ה"ל שְׂכַחַת זִרְעָה הִי אוֹכְלָה דְסַמִּיךְ הוּא: שָׂרָךְ קָף ע"ג מִי טַהוֹר.
 אִמָּה מַשְׁקָה הִיא וְהִיא כְּשָׂרָךְ קָף וְסַפְקִיּוֹ טַהוֹר. לֹא יִדְעִינָה טִיקוֹ:
 אִמָּר

עבד ספק לא גנו ספקו טהור מפני שזה טהרה צפה על פני המים ופליגי ד"ר ורובן כפי שם טמא מפתח ליה ככרות טהור: וכל שהוא טמא למעלה לא תיחייב וזהו. בנזק עליוני לא יטמא האהיל ליה ומוספקא ליה אם גנו אם לא גנו טמא לה'מ' למבעיא שר' בבלי: בתר כל מ' מי אמרינן: כר' דשרהו מטיאם ושריב בתר גופא הוה טומאה צפה. א' דילמא קר' דאין ספק א' דר' טומאה צפה: א' דילמא קר' דהאי בכשרה ה"ל כמותבבלי: שר' ע"ז שר' וס' שר' וס' תיבות ה"ל ששקה לא הוה הפסקה בתר למים א' דלמי אהיל: אוכל' ה"ל שר' דמבאלי

עין משפט
נר מצוה

ל א מיי פֿייד מהל אבות
הטומאה הליג:
לא ב מיי שס פטיו הלי
ו:
לב ג מיי שס פֿייד
הליג:
לג ד ה ו ז ח ט מיי
שס פֿייד הליג:

הגהות התוספות

1. דיבור זה שייך לפי
2. הדיבור הקודם.
3. יסודות משפטים.
4. צ"ל וכל
5. ודאם חמלה דיבור
6. חמלה.
7. צ"ל עובר עליהם.
8. צ"ל שרץ ע"ג נבילה כו'.
9. צ"ל וה"ל שרץ שגל בבו
10. צ"ל חמלה וזה שרץ על
11. נמקח.
12. צ"ל כחמלה.
13. צ"ל שיעור כחמלה.
14. צ"ל וזי חמלה כחמלה
15. של פני המים מהו.
16. וזי חמלה
17. מ"מ חמלה.
18. צ"ל שם
19. משקח.
20. צ"ל והי"ל

מוסף רע"י

בל מקום שהוא שורץ.
אפילו על המים, וכתיב על
הארץ, הִיא כִּילָה, כאן
בטומאת ודאי כאן בטומאת
ספק (חולין קכז.).

פי' הרא"ש

[illegible]

חשוב טומאה צפה: חזק
האחיל על הטוהרות טמאים
הטוהרות טמאים צפה
מקראי דכתיב בשרץ גמרי
הלכך מגע מטהרי אלא
טומאות מצא עשייא
בשרץ: והמאחיל ע"פ
הטומאה כגון שורק
טהרות ס' האחילו על המת
בכבה ג' בס' מגע טהור בין
הטומאה צפה ב' דכתיב
איתא בתוס' טהרות טמאים
שטהור ס' טומא: צפה וכו'
בין טהור וכו' טהרה צפה
וכו' כיצד עריבה שהיתה

שטמא טומאת מת וכו'
ממס' טהרות דקתני הזורק
ותחתונו של זב דמטמא'
זול' והרי צף או בתר מת
מם שזה שזה טומאת ערב
יון מהו. הא ודאי טומאתן
חשיבי הפסק:

(א) נראה ד"ל וצ"ן כשהטעמה צפה דהכי כו'. צ) גירסת רבינו ואת"ל לאו בחר כלי אזלינן והיינו לפי פי' ז"ל דאי אזלינן בחר כלי מקרי נף ודלא כפי' התוס'.